

Домаскіна О.О.
здобувач факультету економіки та управління
Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна
Мельничук О.І.
к.е.н., доц. кафедри менеджменту
Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ ЛОГІСТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Умови воєнного стану можуть створити серйозні виклики для сільськогосподарських підприємств та господарств в будь-якій країні. Сільське господарство є важливою галуззю, яка забезпечує населення продовольством та ресурсами, і воєнний стан може суттєво вплинути на цей процес.

Однією з основних особливостей логістики сільськогосподарських підприємств в умовах воєнного стану є необхідність забезпечення безпеки та захисту ресурсів. Сільськогосподарські підприємства мають велику кількість цінних активів, таких як зерно, техніка, насіння та інвентар, і вони стають мішенню для різноманітних загроз під час воєнного стану. Тому важливо розробити стратегії та заходи для запобігання втратам та знищенню сільськогосподарської інфраструктури [2].

Крім того, воєнний стан може вимагати перерозподілу сільськогосподарських ресурсів та техніки для потреб оборони та госпітальної допомоги. Це може вплинути на нормальний робочий процес сільськогосподарських підприємств та ланцюжків поставок, оскільки деякі ресурси можуть бути відправлені для використання в оборонних цілях.

Забезпечення транспорту та логістики є ще однією ключовою особливістю управління сільськогосподарськими підприємствами в умовах воєнного стану. Забезпечення безперебійності транспортних маршрутів та ланцюжків поставок для перевезення сільськогосподарської продукції та ресурсів стає критично важливим завданням. Воєнний стан може суттєво обмежити доступ до доріг та інфраструктури, тому необхідно розробити плани та заходи для забезпечення безпеки та функціонування транспортної системи. З початком повномасштабної війни, яку розпочала РФ на території України у 2022 році, вітчизняний аграрний сектор зіткнувся з низкою проблем, однією з яких є порушення напрацьованих логістичних шляхів експорту виробленої продукції [3].

Повномасштабне вторгнення сильно пошкодило економіку України. Вже на третій місяць повномасштабного вторгнення загальні втрати склали 100 мільярдів доларів, що становить половину валового внутрішнього продукту (ВВП) країни за 2021 рік [1].

Щодо відновлення країни, інтеграція української економіки в європейську економічну систему стає перспективним рішенням. В цьому процесі можуть допомогти різноманітні європейські логістично-інфраструктурні проекти.

Наприклад, це може включати в себе впровадження українських транспортних шляхів (автомобільних, залізничних, повітряних і водних) до європейських логістичних мереж за програмою TEN-T (в липні 2022 року Європейська Комісія внесла українські логістичні шляхи до індикативних карт проекту), реконструкцію і розширення існуючих пунктів пропуску на кордонах з європейськими державами та перехід до стандарту колії європейського формату на залізницях тощо [4].

Важливо відзначити, що у воєнний період тривають перемовини між Україною та країнами Європейського Союзу щодо лібералізації вантажного транзиту з України в Європу, створення "Шляхів солідарності" для експорту зерна та імпорту необхідних товарів, а також підтримки українського експорту через європейські порти і інші заходи.

Література:

1. Військова логістика. URL: <https://gmk.center/posts/voennaya-logistika-problemyukrainskogo-eksporta-ostajutsya-nereshennymi/> (дата звернення 23.10.2023 р.)

2. Кризова ситуація в логістиці. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/3_2020/56.pdf. (дата звернення 20.10.2023 р.)

3. Мельничук О.І., Левіна-Костюк М.О., Телічко Н.А., Ажаман І.А. Управління якістю як фактор забезпечення конкурентоспроможності агропродовольчої продукції на зовнішньому ринку. Агросвіт. 2023. №12. С.29-36. <https://www.nauka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/1656>. (дата звернення 23.10.2023 р.)

4. Як змінилась логістика в Україні за місяць війни в компанії Zammler. URL: <https://logist.fm/publications/yak-zminilas-logistika-v-ukrayini-za-misyac-viyni> (дата звернення 23.10.2023 р.)

Запіша Г.М.,

*д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту
Одеський державний аграрний університет*

м. Одеса, Україна

Сахацький М.М.,

*аспірант факультету економіки та управління
Одеський державний аграрний університет*

м. Одеса, Україна

Мартинюк Ю.В.

*здобувач факультету економіки та управління
Одеський державний аграрний університет*

м. Одеса, Україна

**УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОГО
СТАНУ**